

- સે. ૨૨માં ચૂંટણી દરમિયાન વૃદ્ધ મતદારોના વાહનને ઇક અંદર સુધી જવા દેવામાં આવતા હતા.
- જૂના સેક્ટરોમાં મતદાન મથક પર સવારમાં મતદારોના ધસારો ઓછો જોવા મળ્યો હતો.
- સે. ૨૮માં અતિ સંવેદનશીલ મતદાન મથક પર ચૂંટણી પંચ દ્વારા વિશેષ વિડીયોગ્રાફી કરવામાં આવતી હતી.
- સવારના ૧૦.૦૦ વાગ્યા બાદ વૃદ્ધોમાં મતદાનને લઈ ઉત્સાહ જોવા મળ્યો હતો.
- અસંખ્ય મતદાન મથક પર પથારીવસ અને બિમાર મતદારોએ પણ જાતે આવી મતદાન કર્યું હતું.
- દસાડાના ધારાસભ્ય પુનમભાઈ મકવાણા આજે સે. ૧૩ સહિતના મતદાન મથકો પર મુલાકાત લીધી હતી.
- સે. ૨૮માં મતદાર્યાદીમાંથી અનેક મતદારોના નામ ગુમ થઈ જતા રોષ જોવા મળ્યો હતો.
- બપોર બાદ તાપને લઈ મતદાન પ્રક્રિયા મંદ બની જવા પામી હતી.
- મતદાન મથક નજીક બુથ કાર્યકરો માટે બધા પક્ષો દ્વારા ઠંડા પીણા અને નાસ્તાની વિશેષ વ્યવસ્થા કરવામાં આવી હતી.
- સે. ૨૮માં વયોવૃદ્ધ આકરા તાપમાં મતદાન કરવા આવ્યા પરંતુ મતદાર્યાદીમાંથી નામ ગુમ થતા ભારે રોષે ભરાયા હતા.
- મતદાનમાં આકરી ગરમીને લઈ મતદારો રીક્ષાને બદલે કાર્યકરો એ.સી.કારની માંગ કરતા હતા.
- સે. ૫માં મતદાન મથક પાસે સવારે બે આખલા તોફાને ચઢતા મતદારો ડઘાઈ ગયા હતા.
- વોર્ડ નં. ૭માં આધારકાર્ડના આધારે મતદારોને મતદાન કરવા દેવામાં આવ્યું ન હતું. પરિણામે હોબાળો મચી જવા પામ્યો હતો.
- મતદાન માટે આવેલા સિનિયર સિટિઝનને શ્વાસની તકલીફ થતા પોલીસ કર્મચારીએ તેમને ખુરશીમાં બેસાડી પાણી પીવડાવ્યું હતું.
- સે. ૧૭માં મતદાન મથકમાં વિકલાંગો માટેના રેંપ પર તાળુ હોવાથી વિકલાંગ મતદારોને હાલાકી વેઠવી પડી હતી.
- સિનિયર પત્રકાર રશિક સથવારાના પરિવારજનોના નામ મતદાર્યાદીમાંથી ગુમ થયા હોવાની ફરિયાદ ઝોનલ ઓફિસરને કરી હતી.
- સે. ૧૩માં રાજકીય પક્ષો દ્વારા મતદારો માટે ઠંડા પાણી અને લિંબુ શરબતની વ્યવસ્થા કરવામાં આવી હતી.

મતદાનની સાથે સાથે...

- વોર્ડ નં. ૭માં ભાજપના ઉમેદવાર રૂચિર ભટ્ટ તેમજ ભાજપના કાર્યકરોને કેટલાક ઈસમો સાથે ઉગ્ર બોલાચાલી થવા પામી હતી.
- સે. ૨૧ના અગ્રણી શૈલેષ પંડ્યાનું નામ જ મતદાર્યાદીમાંથી ગુમ
- મતદાન થવા પામ્યું હતું.
- સે. ૧૫ ફોનેપુરામાં ૮૭ વર્ષિય વયોવૃદ્ધ સતુજ બેચરજી ઠાકોર સવારે નવ કલાકે મતદાન કર્યું હતું.

- રવિશંકરે સે. ૧૩ની પ્રાથમિક શાળામાં બુથનું નિરીક્ષણ કર્યું હતું.
- ચૂંટણી દરમિયાન અમુક સ્થળે મતદારો ઘરમાં હતા મતદાન કરવાનું ટાળ્યું હતું.
- સે. ૨૭માં મહારાષ્ટ્ર પ્રતાપ શાળામાં બપોર સુધી એક બુથમાં ૭ ટકા મતદાન થતા ચૂંટણી અધિકારી દોડી ગયા હતા. આ બુથમાં મોટા ભાગે એસઆરપી જવાનોના મત હોવાથી તેઓ મતદાન કરી શક્યા ન હતા.
- ઉમેદવારો સતત પોતાના વોર્ડના મતદાન મથકો પર નિરીક્ષણ કરી રહ્યા હતા.

(તસવીર : કથપ નિમાવત)

સે. ૨૮માં વયોવૃદ્ધ આકરા તાપમાં મતદાન કરવા આવ્યા પરંતુ મતદાર્યાદીમાંથી નામ ગુમ થતા ભારે રોષે ભરાયા હતા

- સે. ૨૨માં કોંગ્રેસના ઉમેદવારો પ્રવિણ પટેલ અને ભાવનાબેન વ્યાસ મતદાન મથકના દરવાજા પર જ મતદારોને આવકારતા હતા.
- સે. ૨૮ની શાળામાં સરસ્વતી માતાના ફોટા નીચેના કમળ પર સ્ટીકર મારવામાં આવ્યા હતા.
- સે. ૧૩માં ભાજપ-કોંગ્રેસના બુથ કાર્યકરો મતદારોને નામ શોધી આપવામાં મદદ કરી હતી.
- સવારના ૧૧ વાગ્યા સુધીમાં તમામ મથકો પર ૧૫ ટકા
- ચૂંટણી અધિકારીએ તેને અટકાવ્યો હતો.
- સવારે એક વોર્ડમાં મશીન ખોટકાચુ હતું જેનું કનેક્શન ઢીલુ હતું.
- સે. ૨૪ મતદારો મતદાન મથકના દરવાજા સુધી રીક્ષામાં આવતા જોવા મળ્યા હતા.
- પાલજમાં ૧૨ વાગ્યા સુધીમાં ૬૦ ટકા મતદાન થયું હતું.
- ચૂંટણી કમિશનર વરેશ સિંહાએ સે. ૨૮, ૩૦ના સંવેદનશીલ મતદાન મથકની મુલાકાત લીધી હતી અને અધિકારી સાથે અનુભવની આપ-લે કરી હતી.
- જિલ્લા કલેક્ટર

(તસવીર : કથપ નિમાવત)

મહાનાયકોનું ચાલ્યું હોત તો મુંબઈ અને માઉન્ટ આબુ ગુજરાતના હિસ્સામાં હોત !

૧ લી મે આવી રહી છે ત્યારે રાજ્ય સરકાર છોટા ઉદેપુરમાં ગૌરવ દિનનો ઉત્સવ મનાવવા નિકળી પડી છે પરંતુ આ ગુજરાતને લેતા લેતાં કેટલાક મહાનાયકોને નાકે દમ આવી ગયો હતો તે જાણીએ તો આપણા રૂવાંડા ઉભા થઈ જાય તેમ છે. મહા ગુજરાતની યજ્ઞવળ સમયે એવું કહેવાય છે કે દુર્દેશી લોકોએ લોહી રેડ્યા વિના અલગ ગુજરાત આપીને આજની સવા છ કરોડની જનતાના સુખ-શાંતિ કામ્ય રાખ્યા છે. આ મહાનાયકોની માગણી પ્રમાણે થયું હોત તો આજે મહારાષ્ટ્રનું મુંબઈ અને રાજસ્થાનનું માઉન્ટ આબુ ગુજરાતમાં ભળી ગયું હોત, પરંતુ તે સમયના શાસકો માન્યા નહીં અને આ બે પ્રદેશ ગુજરાતે ગુમાવી દીધા હતા. ઈતિહાસના પાને ક્રોતરાયેલા ગુજરાતના પ્રણેતાઓની વેદના સમજી શકાય તેવી છે. કવિ નર્મદ લખે છે કે- જય જય ગરવી ગુજરાત, દીપે અરૂણ પ્રભાત... કવિ ખબરદાર તો કહે છે કે જ્યાં જ્યાં વસે એક ગુજરાતી ત્યાં ત્યાં વસે સદાકાળ ગુજરાત...

● ૩૦૦૦ વર્ષના ગાળામાં શું બન્યું તેની કોઈને ખબર નથી ... ગુજરાતના પોતાના સામ્રાજ્યનો એક આગવો ઈતિહાસ છે. આનંત રાજાનો પુત્ર રેવત કુશસ્થલી-આજની ધારકાનો શાસક હતો. ભગવાન શ્રીકૃષ્ણએ કંસના વધ પછી વ્રજ છોડીને સૌરાષ્ટ્રના સાગરકાંઠે વેરાન પડેલી જૂની રાજધાની કુશસ્થલીનો જીણોદાર કરાવી દ્વારિકા વસાવી હતી. કૃષ્ણના શાસન પછી ગુજરાતના ઈતિહાસના પટ ઉપર અંધારપટ છવાયેલો રહ્યો છે. ૩૦૦૦ વર્ષના ગાળામાં શું બન્યું તેની કોઈને કશી ખબર નથી પરંતુ મગધના પાટલીપુત્રના સિંહાસનેથી ચંદ્રગુપ્ત મૌર્યએ ચક્રવર્તીનો ધ્વજ ફરકાવ્યો હતો. ગુજરાત અને સૌરાષ્ટ્ર પણ તેના નેજા હેઠળ આવ્યા હતા. મૈત્રક કાળ દરમ્યાન ભિલ્લમાલની આસપાસનો પ્રદેશ ગુર્જરદેશ તરીકે ઓળખાતો હતો. વનરાજ યાવડાના સમયમાં ગુજરાતની રાજધાની અણહિલવાડ-પાટણમાં સ્થપાઈ હતી. ઈતિહાસ લાંબો છે પરંતુ તેને પ્રાચીન, મધ્યકાલિન અને આધુનિક યુગમાં વહેંચવામાં આવેલો છે. આધુનિક યુગ એટલે ૧૮૫૭ કે જ્યારે અંગ્રેજો શાસનમાં હતા.

● યજ્ઞવળ જ્યારે આંદોલનમાં ફેરવાઈ ગઈ હતી... ગુજરાતી ભાષા બોલતા પ્રદેશોને મહાગુજરાત રાજ્ય તરીકે જાહેર કરવા માટે જ મહાગુજરાત યજ્ઞવળ શરૂ થઈ હતી. આ યજ્ઞવળ હકીકતમાં યુનિવર્સિટીના વિદ્યાર્થીઓએ જ શરૂ કરી હતી અને ત્યારબાદ ટુંક જ સમયમાં આ યજ્ઞવળ મહાગુજરાત આંદોલનમાં ફેરવાઈ ગઈ

હતી. મહાગુજરાત યજ્ઞવળના મુખ્ય હિરો ઈન્દુલાલ યાજ્ઞિક હતા. ૧૯૫૬માં ઈન્દુલાલ યાજ્ઞિક અલગ ગુજરાતની યજ્ઞવળને વેગ આપ્યો હતો. દેશ આખામાંથી ભાષાવાર રાજ્યો રચવાની ભલામણ થઈ રહી હતી. જો કે, મુંબઈ રાજ્યનું વિભાજન કરાયું નહોતું. તેની પાછળ ગુજરાત અને મુંબઈના આર્થિક હિત ધ્યાનમાં લેવા હતા. તે સમયે ઘણા રાષ્ટ્રીય નેતાઓ મુંબઈના બે ભાગવા પરે તેવું ઈચ્છતા હતા. જો કે તે માટે પ્રજા તૈયાર નહોતી... અને પછી મહાગુજરાતની યજ્ઞવળ શરૂ કરવામાં આવી. ઈન્દુલાલ યાજ્ઞિકની આગેવાની હેઠળ સપ્ટેમ્બર, ૧૯૫૬માં મહાગુજરાત જનતા પરિષદની રચના કરવામાં આવી. હિંસક બનાવોના વિરોધમાં મોરારજી દેસાઈએ ઉપવાસ કર્યા. અમદાવાદમાં વડાપ્રધાન જવાહરલાલ નેહરૂની સભા સામે ઈન્દુલાલ યાજ્ઞિકની સમાંતર સભામાં લાખોની માનવમેદની ઊમટી પડી. ૧૯૬૦માં મુંબઈ રાજ્યનું વિભાજન થયું જેમાં એક રાજ્ય મહારાષ્ટ્ર અને બીજું રાજ્ય ગુજરાત બન્યું...

● ગુજરાતે મેળવ્યા કરતાં બહુ બહુ ગુમાવ્યું છે ... ૮ ઓગસ્ટનો એ દિવસ ગુજરાત માટે કાળો દિવસ સાબિત થયો. જેના વિરોધમાં હજારો વિદ્યાર્થીઓ ભદ્રની કોંગ્રેસ ઓફિસે એકત્રિત થયા હતા અને વિરોધ પ્રદર્શન કર્યા. આ વિરોધ વચ્ચે કોંગ્રેસ ઓફિસ પર ગોળીબાર થયો. જેમાં ૭થી ૮ વિદ્યાર્થી શહિદ થયા. ૮ અને ૯ ઓગસ્ટે રમખાણો થયા તથા સરકારી સંપત્તિઓમાં તોડફોડ કરવામાં આવી હતી. હરીહર ખંભોળજા, હરીપ્રસાદ વ્યાસ અને પ્રબોધ રાવલે ખુલ્લી જીપમાં પ્રવાસ કરી વિદ્યાર્થીઓને શાંત રહેવા અપીલ કરી. આ રમખાણોમાં ૧૨ લોકો શહીદ થયા જ્યારે ૮૦ લોકો ઘાયલ થયા. શાહપુરમાં સરકાર વિરોધી પ્રદર્શન થયા ૧૦ ઓગસ્ટે ૫ લોકો પોલીસની ગોળીનો શિકાર થયા અને ૪૫ લોકો ઘાયલ થયા. અને આ યજ્ઞવળે વેગ પકડી અમદાવાદથી નડિયાદ, પારડી, સુરત રાજકોટ, અમરેલી, બાવળા, ભુજ, આણંદ, પાલનપુર સહિત રાજ્યભરમાં જંગ

શરૂ થઈ હતી. અંતે કેન્દ્ર સરકારે ૨૭ ઓગસ્ટ ૧૯૫૭માં લોકસભામાં દ્વિભાષી મુંબઈ રાજ્યમાંથી ગુજરાતને અલગ રાજ્ય નિર્માણનો પ્રસ્તાવ મુક્યો. જ્યારે લોકસભાએ ગુજરાતના પ્રસ્તાવને મંજૂરી આપી દીધી ત્યારે વિસનગરમાં મહાગુજરાત પરિષદની આખરી બેઠક થઈ અને તેને ભંગ કરી દેવામાં આવી હતી. ૧ લી મે ૧૯૬૦ના રોજ મુંબઈના દ્વિભાષી રાજ્યમાંથી ગુજરાતને અલગ કરી એક નવા રાજ્યની સ્થાપના રવિશંકર મહારાજના હસ્તે થઈ હતી.

● કુડ કોર્ટ શરૂ થયા પહેલાં હસા લેવા આવી ગયા ... ગુજરાતમાં બિઝનેસ કરવો સહેલો નથી. ભ્રષ્ટાચારની ગંગોત્રી સચિવાલય થી શરૂ થાય છે અને તે તાલુકા અને ગ્રામ કક્ષાએ પ્રસરી જાય છે. ગાંધીનગરના એક વિસ્તારમાં ડબલ ગ્રેજ્યુએટ થયેલા એક યુવાને કુડ રેસ્ટોરન્ટ ખોલતાં તો ખોલી નાંખી, પરંતુ જેવું ઉદઘાટન કર્યું એટલે સૌ પહેલાં હસાભાજો આવી પહોંચ્યા હતા. કુડ એન્ડ ડ્રગ્સ વિભાગનું લાયસન્સ, સર્વિસ ટેક્સની પળોજણ, વેટ-સેલ્સટેક્સનું લાયસન્સ, ગુમાસ્તા ધારાનું સર્ટિફિકેટ, કલેક્ટર કચેરીની વિવિધ પ્રકારની મંજૂરીઓ સહિતના આઠ સ્થાનોએ રૂપિયા ખવડાવીને આ યુવાને ઝડપથી લાયસન્સ મેળવ્યું અને કુડ કોર્ડની સ્થાપના કરી દીધી, પણ તેને ખબર નહીં હોય કે આ તો ટ્રેઈલર હતું, ફિલ્મ તો હવે શરૂ થાય છે. પોલીસ, ટેક્સ ઉધરાવતા કર્મચારીઓ, કુડની તપાસ કરતા ઈન્સ્પેક્ટરો, નજીકના પોલીસ સ્ટેશનનો સ્ટાફ ઉદઘાટનના દિવસે આવી પહોંચ્યો અને માસિક કેટલો હમો આપી શકો છો તેની વાત કરીએ એવું સાઈડમાં લઈ જઈને આ યુવાને કહેવામાં આવ્યું હતું. હવે કોમન મેન કેવી રીતે તેનો નાનકડો બિઝનેસ કરી શકે તે આ હસાભાજોના રાજમાં જોઈ શકાય છે.

● મોંઘવારીની ચર્ચાઓ હવે સરકારમાં ક્યાં થાય છે? ... ગુજરાત સરકાર એટલે- ના કોઈ ઉમંગ, ના કોઈ તરંગ.. બસ

ફાઈલોના ગંજ વચ્ચે સરકારી કામકાજ રાબેતા મુજબ ચાલે છે. મોંઘવારીનો માર સહન કરતા લોકો પણ હવે એકત્ર થતા નથી. સરકારમાં પોતાનું કામ સિક્કતપૂર્વક કાઢવી લેનારા લોકો મોટા નેતાઓની વાહવાહ કરે છે. મોંઘવારીનો માર સહન કરતી જનતાને લકઝરીયસ ખર્ચા હવે પોસાતા નથી. રેસ્ટોરન્ટ અને હોટલોના મેનુ બદલાઈ ચૂક્યાં છે. જે ગુજરાતી થાળી ત્રણેક વર્ષ પહેલાં ૧૫૦ થી ૧૮૦ રૂપિયામાં મળતી હતી તે આજે ૪૫૦ થી ૬૦૦ રૂપિયામાં મળે છે. ઘણાંને યાદ હશે કે ૧૯૮૦માં એક લિટર પેટ્રોલના દામ બાર રૂપિયા અને એક લિટર ડિઝલના દામ પાંચ રૂપિયા હતા, આજે કિંમતો ક્યાં પહોંચી છે. આપણા રાજકીય નેતાઓને મોંઘવારી નડતી નથી કારણ કે તેમનો ફુલટાઈમ વ્યવસાય અલગ છે. નોકરીયાતોને ઘરના બે છંડા ભેગા કરવા કષ્ટદાયક બનતા જાય છે. બાળકોના શિક્ષણના ફરજિયાત ખર્ચા અને ઘરનું ઘર બનાવવાની હાઉસિંગ લોન એ તો જીવનમાં કામ્ય બની ચૂક્યાં છે. આ બધી ચર્ચાઓ હવે સરકારમાં ક્યાં થાય છે...?!!

● સિંગતેલમાં ૫૦ પૈસા વધે તો અસર ખાડિયામાં થાય ... ગુજરાત સરકારનો બજાર પર અંકુશ હોત તેમ લાગતું નથી. પહેલાં એવું હતું કે પેટ્રોલ કે ડિઝલના દામ વધે એટલે વેપારીઓ ભાવમાં વધારો કરી દેતા હતા અને તેમને સરકાર મંજૂરી પણ આપતી હતી. આજે પેટ્રોલ કે ડિઝલના ભાવ ઘટે તો વેપારીઓ તેમના ઉંચા કરેલા દામ નીચે લાવતી નથી અને તેના માટે સરકાર પણ ફરજ પાડતી નથી. ૧૯૮૫ પહેલાં એવું હતું કે સિંગતેલના ડબ્બે બે કે પાંચ રૂપિયા વધે એટલે ફરસાણના વેપારીઓ ભાવ વધારી દેતા હતા, હવે તો સિંગતેલના ભાવ આસમાને છે ત્યારે ફરસાણના ભાવ સાંભળીને ખવાય પણ નહીં તેવું મધ્યમ વર્ગ વિચારે છે. સરકાર અને ગુજરાતની જનતા સિંગતેલના ભાવવધારાને ભૂલી ચૂકી છે. યાદ છે, ચીમનભાઈ પટેલના શાસનમાં સિંગતેલમાં તેલિયા રાજાઓ ૫૦ પૈસાનો વધારો કરે ત્યારે ખાડિયામાં અશોક ભટ્ટ થાળી અને વેલણ લઈને અમદાવાદની સડકો પર નિકળી પડતા હતા. અશોક ભટ્ટ છડેચોક કહેતા કે ગુજરાતની ગુહિણીઓ તેલમાં નહીં પાણીમાં ભજ્યાં બનાવે તેવી નોબત આવી છે. આજે અશોક ભટ્ટ જેવા નેતાઓ ગુજરાતમાં ક્યાં છે...

- ગોતમ પુરોહિત

યાદ કરો, અશોક ભટ્ટની વિરોધ કરવાની સ્ટાઈલ.. વો ભી ક્યા દિન થે..

કુડ કોર્ટ શરૂ કરનાર યુવાન વેપારીને ખબર પડી કે સરકાર એટલે શું?!

